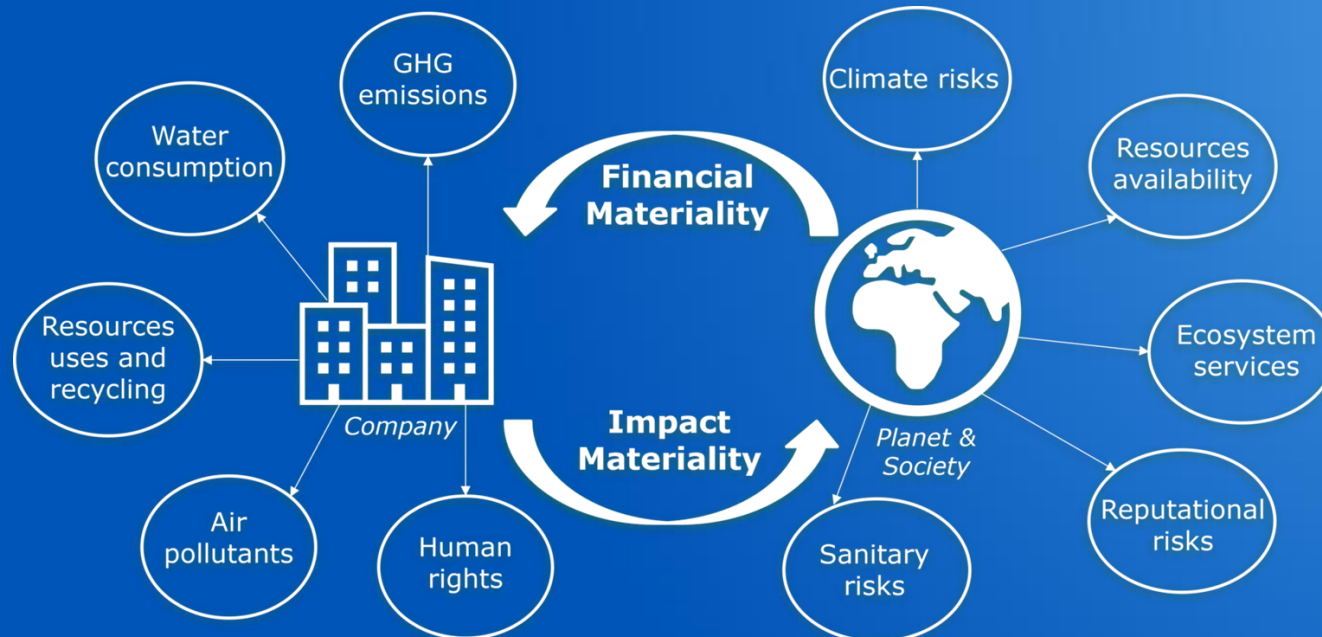

Оцінка подвійної матеріальності (DMA)

Double Materiality Assessment (DMA)

Принцип подвійної матеріальності (суттєвості) в ESRS означає оцінку як фінансових ризиків і можливостей від екологічних і соціальних факторів (**financial materiality**), так і впливу банківської діяльності на довкілля та суспільство (**impact materiality**). Цей підхід ускладнює процес звітності, але дає змогу зосередитися виключно на релевантних ESG-показниках.

Impact materiality

З позиції впливу (**impact materiality**) розглядають **суттєві фактичні або потенційні, позитивні чи негативні** наслідки діяльності банку для людей та довкілля у **короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі**.

Ці впливи охоплюють не лише безпосередню діяльність банку, а й її ланцюг постачання, включно з продуктами та послугами.

Приклад: банк, що кредитує агробізнес без екологічної оцінки, може сприяти деградації ґрунтів та виснаженню водних ресурсів, що може негативно вплинути на довкілля та місцеві громади.

Financial materiality

З фінансової позиції (financial materiality) питання сталого розвитку є суттєвим, якщо воно викликає або ймовірно може викликати значні фінансові наслідки. Це трапляється у разі, якщо питання сталого розвитку породжують **ризики або можливості**, які можуть істотно вплинути на банк у **коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі**.

Інформація вважається фінансово суттєвою, якщо її відсутність або некоректне подання можуть вплинути на рішення основних користувачів фінансових звітів, зокрема інвесторів і кредиторів.

Приклад: банк, що ігнорує можливості зеленого фінансування, втрачає потенційні джерела доходу та конкурентні переваги у секторі сталих інвестицій.

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)

SFDR зобов'язує фінансові установи інтегрувати **екологічні, соціальні та управлінські (ESG) чинники** у процес прийняття інвестиційних рішень та фінансове консультування.

Мета: забезпечити прозорість, допомогти інвесторам приймати обґрунтовані рішення та стимулювати залучення приватного капіталу для переходу до кліматично нейтральної економіки. SFDR **також встановлює вимоги щодо розкриття інформації за принципом подвійної суттєвості.**

Фінансові організації мають оприлюднювати на своїх веб-сайтах дані про те, як вони враховують потенційно негативні впливи своєї діяльності на довкілля та суспільство, а також яким чином інтегрують ризики сталого розвитку у свою стратегію.

Навіщо банку Double Materiality Assessment?

Це перший крок до цілеспрямованої та ефективної стратегії з сталого розвитку

- Відповідність нормативним вимогам
- Управління ризиками та можливостями
- Підвищення репутації та довіри
- Залучення інвестицій
- Відповідність очікуванням стейкхолдерів

Процес оцінки суттєвості, який застосовують компанії, підлягає **зовнішньому підтвердженню (аудиту)** згідно з вимогами Директиви ЄС про бухгалтерський облік.

Крім того, стандарти ESRS зобов'язують здійснювати **щорічний перегляд оцінки суттєвості**, фактично інтегруючи цей процес у регулярний звітний цикл компанії.

ESRS стандарти

Усі 10 тематичних стандартів ESRS підлягають оцінці суттєвості, що означає, що компанії повинні звітувати не про все, а тільки про ту інформацію, яка є релевантною (матеріальною) для їхньої бізнес-моделі та діяльності.

Однак розкриття матеріальної (суттєвої) інформації є обов'язковим, і компанії повинні надавати інформацію відповідно до релевантного тематичного стандарту ESRS, якщо вона є матеріальною з фінансової чи нефінансової точки зору.

Компанії повинні враховувати свої специфічні обставини, такі як бізнес-модель, ланцюг постачання та очікування зацікавлених сторін, щоб ідентифікувати додаткові суттєві питання, які можуть не бути явно зазначені в ESRS.

Категорія	Код	Назва стандарту
Основні стандарти	ESRS 1	Загальні вимоги
	ESRS 2	Загальні розкриття
Екологічні стандарти	E1	Зміна клімату
	E2	Забруднення
	E3	Водні та морські ресурси
	E4	Біорізноманіття та екосистеми
	E5	Циркулярна економіка
Соціальні стандарти	S1	Власна робоча сила
	S2	Працівники у ланцюгу вартості
	S3	Вплив на громади
	S4	Споживачі та кінцеві користувачі
Управлінські стандарти	G1	Ділова поведінка

План впровадження DMA

Крок	Опис дій	Учасники процесу	Очікувані результати
1	Підготовка та запуск проєкту, формування робочої групи	Керівництво, ESG-підрозділ, підрозділ внутрішнього аудиту	Затверджений план DMA, визначені ключові зацікавлені сторони
2	Ідентифікація потенційних ESG факторів, збір інформації про екологічні, соціальні та управлінські (ESG) питання, що можуть впливати на банк та від яких банк може зазнати впливу	Фахівці з ризиків та ESG-аналітики	Попередній перелік ESG факторів для оцінки
3	Аналіз впливу банку (Impact materiality), визначення, які ESG фактори пов'язані з діяльністю банку і можуть суттєво впливати на навколишнє середовище та суспільство	Експерт зі сталого розвитку (внутрішній/зовнішній) та ESG-підрозділ	Карта впливу банку на ESG аспекти
4	Аналіз фінансового впливу (Financial materiality), визначення, які ESG фактори можуть мати суттєвий вплив на фінансове становище та результати банку	Фінансовий відділ, ESG-підрозділ	Список ESG факторів, що впливають на фінансові показники
5	Оцінка матеріальності ESG факторів, кількісна та якісна оцінка ступеня впливу кожного фактора за двома осями (impact і financial)	ESG-підрозділ, зовнішні аудитори	Матриця подвійної матеріальності
6	Залучення аудиторів та зацікавлених сторін (інвестори, регулятори, клієнти, співробітники) для верифікації і уточнення матеріальних факторів	Відділ комунікацій, ESG-підрозділ, зовнішній аудитор	Підтверджений перелік матеріальних ESG факторів
7	Визначення ключових ESG факторів для подальшої інтеграції у стратегію банку та звітність	ESG-підрозділ, керівництво	Пріоритетний список ESG факторів для дій
8	Інтеграція отриманих результатів у процеси управління ризиками, кредитування, інвестиційний аналіз та звітність	Всі відповідні підрозділи банку	Сталий менеджмент ESG ризиків та можливостей
9	Регулярний моніторинг матеріальних факторів, звітування відповідно до ESRS, оновлення оцінок	ESG-підрозділ, підрозділ внутрішнього аудиту	Актуальна звітність за ESRS, оновлена матриця DMA

Візуалізація результатів через матрицю подвійної матеріальності

SWOT-аналіз впровадження DMA

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
✓ Відповідність новим регуляторним вимогам (ESRS, CSRD, Європейський зелений курс)	⚠ Високі початкові витрати на адаптацію системи управління ризиками та звітності
✓ Покращення управління ESG-ризиками в портфелі кредитування	⚠ Недостатність ESG-даних від позичальників для повноцінної оцінки
✓ Підвищення прозорості та довіри з боку інвесторів, донорів, міжнародних фінансових інституцій	⚠ Відсутність уніфікованих методик для фінансової оцінки нефінансових ризиків
✓ Формування стратегії сталого фінансування (зелений портфель, соціальні кредити тощо)	⚠ Потреба в навчанні персоналу та оновленні внутрішніх політик
✓ Можливість вбудовувати ESG-аспекти у процеси скорингу та оцінки клієнтів	⚠ Складність узгодження DMA з існуючими системами ризик-менеджменту
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
🔑 Доступ до зеленого фондування, пільгових програм ЄС, міжнародних грантів	! Ризик втрати конкурентоспроможності при повільному впровадженні стандартів
🌐 Позиціонування банку як лідера у сталому фінансуванні	! Репутаційні ризики при поверхневому підході до DMA або "greenwashing"
🏠 Створення нових ESG-фінансових продуктів (зелені облігації, кредити з прив'язкою до показників сталості)	! Високий тиск з боку регуляторів та стейкхолдерів щодо повноти і точності даних
📁 Використання DMA для вдосконалення клієнтського скорингу та управління ризиками	! Потенційне зниження прибутковості при виключенні клієнтів з високим ESG-ризиком
📈 Зміцнення позицій у рейтингах сталого банкінгу (наприклад, Sustainalytics, MSCI ESG Ratings)	! Низька обізнаність малого та середнього бізнесу про ESG, що ускладнює збір даних

Підсумки та питання

- ✓ Оцінка подвійної суттєвості (DMA) – це ключ до ефективної ESG-звітності, яка враховує не лише вплив бізнесу на довкілля та суспільство, але й фінансові ризики та можливості.
- ✓ ESRS-стандарти задають чітку структуру, але кожен банк чи компанія повинні адаптувати підхід до власної бізнес-моделі.
- ✓ Для банківського сектору це – шанс краще оцінювати ризики, формувати довіру клієнтів, залучати стале фінансування та відповідати вимогам майбутнього регулювання.
- ✓ Проведення DMA допомагає сфокусувати ресурси на темах, які справді мають значення – як для бізнесу, так і для суспільства.